

організації індивідуальної виховної роботи з перемінним складом відомчих закладів освіти ОВС; підготувати та затвердити Типове положення щодо психологічно-педагогічного супроводження навчально-виховного процесу в закладах освіти МВС України; запровадити у відомчих закладах освіти регулярне проведення лекторіїв з етики, культури поведінки, історії міліції, міста, краю.

Список літератури:

1. Теория государства и права / Под ред. В.М. Корсельского и В.Д. Персиданова. - М., 1998.
2. Комаров С.А. Общая теория государства и права: Учебник. - М., 1998.
3. Общая теория государства и права: Академический курс: В 2-х т. / Под ред. М.Н. Марченко. - Том 2. Теория права. - М., 2000.
4. Скакун О.Ф. Теория государства и права: Учебник. - Харьков, 2000.
5. Хропанюк В.Н. Теория государства и права / Под ред. В.Л. Стржозова. - М., 2000.
6. Алексеев С.С. Теория права. - М., 1995.
7. Наказ Міністерства внутрішніх справ України № 385 від 17 червня 2000 р. "Про затвердження Положення про організацію виховної роботи з особовим складом органів і підрозділів внутрішніх справ України". - К., 2000.
8. Наказ Міністерства внутрішніх справ України № 938 від 4 грудня 1999 р. "Про затвердження Типового положення про відділ, відділення, групу виховної, соціальної роботи та психологічного забезпечення управління, відділів по роботі з особовим складом ГУМВС України в Криму, Київській області, УМВС України в областях, м. Севастополі та на транспорті". - К., 1999.
9. Наставова з організації професійної підготовки рядового і начальницького складу органів внутрішніх справ України, затв. Наказом Міністерства внутрішніх справ України від 21 жовтня 2000 р. № 759. - К., 2000.
10. Бехтерев В.М. Вопросы общественного воспитания. - М., 1910.
11. Рішення колегії МВС України № 2 км/ч від 03.02.1997р. "Про затвердження Концепції психологічного забезпечення оперативної-службової діяльності органів і підрозділів внутрішніх справ України". - К., 1997.
12. Кодекс честі працівника органів внутрішніх справ, затв. Наказом Міністерства внутрішніх справ № 18 від 11 січня 1996 р. - К., 1996.

Надійшла до редакції 09.01.2002 р.

*Д.О. Шталько, ад'юнкт
каф. управління в ОВС Національного ун-ту внутр. справ*

Взаємодія ОВС із державними установами та громадськими організаціями як метод профілактики наркоманії серед неповнолітніх

Ефективність попередження наркоманії серед неповнолітніх залежить від вирішення масштабних соціальних, економічних, культурних, медичних, правових та інших проблем, які обумовлюють існування даного явища в нашому суспільстві. Необхідність комплексного підходу до боротьби з наркоманією визначають розробку та послідовне здійснення значного обсягу організаційних, лікувально-профілактичних, виховних та інших заходів.

У зв'язку з цим актуальною є проблема забезпечення координації зусиль державних, а саме правоохоронних органів і медичних установ, із господарчими органами та громадськими організаціями в боротьбі з підлітковою наркоманією.

Завдяки успішній координації дій вищевказаних установ можна досягти

позитивних результатів, а саме: найбільш повно і глибоко вивчити й здійснити аналіз оперативної ситуації стану наркоманії у конкретних регіонах за конкретні періоди часу й категорію осіб підліткового віку; на основі розробки свідлих скоординованих планів щодо попередження наркоманії уникати дублювання управлінських, лікувально-профілактичних і виховних заходів, які здійснюються окремими закладами та організаціями; забезпечити комплексне використання сил, засобів та інших можливостей, які знаходяться в розпорядженні суб'єктів взаємодії.

На даний період з метою ефективнішої профілактики наркоманії при взаємодії ОВС та медичних закладів необхідно удосконалити такі основні напрямки взаємодії, як роботу, пов'язану з виявленням підлітків, які припускають немедичне вживання наркотичних та інших психотропних речовин; обмін інформацією про неповнолітніх, стосовно до яких отримані дані про немедичне вживання наркотиків та інших речовин, цюю висвітають стан наркотичного сп'яніння, або осіб, які мають діагноз "наркоманія", "токсикоманія" та скоєних ними злочинів і т. ін.; проведення спільних попереджувально-виховних, санітарно-просвітницьких заходів щодо попередження наркоманії у навчальних закладах, підприємствах тощо; спільну профілактичну роботу, пов'язану з виявленням та усуненням причин зростання наркоманії серед неповнолітніх; спільну індивідуально-профілактичну роботу (психотерапію) по відношенню до підлітків, які допускають немедичне вживання наркотичних та інших одурманюючих речовин [1].

Основною метою взаємодії медичних закладів і органів внутрішніх справ щодо попередження вживання наркотиків підлітками є скорочення наркотизму як загального явища. Безумовно, діяльність цих установ щодо зменшення вживання наркотиків повинна включати до свого складу широкий комплекс заходів, спрямованих на виявлення потенційних споживачів, проведення соціально-медичних і спеціальних профілактичних заходів, виявлення та усунення причин і умов, які сприяють розповсюдженню підліткової наркоманії.

Приведені форми обміну інформацією є обов'язковими, але не вичерпними. Наприклад, від інтенсивності взаємних контактів дільничних інспекторів міліції зі справами неповнолітніх із лікарями-наркологами, різноманітності форм їх спільної роботи залежать успіхи попередження підліткової наркоманії, ефективність індивідуальної лікувальної та профілактичної діяльності з особами, які вживають наркотичні або інші психотропні речовини [2].

У процесі дослідження проблеми взаємодії необхідно звернути увагу на роль адміністрації та педагогічних колективів у попередженні немедичного вживання наркотичних речовин. Важливу роль у виявленні неповнолітніх споживачів наркотичних та токсичних речовин на ранніх етапах, повинні відігравати вчителі загальноосвітніх шкіл та педагоги інших навчальних закладів, тому що вони спілкуються з підлітками щодня, навчаючи та виховуючи їх, і, звичайно, мають на них великий вплив. У зв'язку з цим, дуже важливим є ознайомлення підлітків з основними антинаркотичного виховання й пропаганди, а також організація і проведення профілактичних заходів. У ході дослідження було виявлено,

що сьогодні приблизно 40 % педагогів не знають способів виявлення та основних ознак виявлення особи, яка перебуває в наркотичному ступенні, майже ніхто з педагогів не зміг визначити основних властивостей та дії на організм підлітка токсичних та психотропних речовин. Окрім цього було виявлено, що 60 % педагогів володіли інформацією про осіб, які вживають наркотичні речовини, але не знали як скористатися даною інформацією.

Отже, враховуючи вищесказане, можна виділити основні напрямки взаємодії органів внутрішніх справ з адміністраціями та педагогічними колективами шкіл та вищих навчальних закладів, а саме: забезпечення організаційної єдності спільної роботи по боротьбі з наркоманією у навчальних закладах здійснення правовиховної та санітарно-просвітницької роботи в навчальних закладах, організація індивідуально-профілактичної роботи з підлітками, які допускають немедицине вживання наркотичних та інших психотропних речовин, організація спільної виховної роботи з батьками неповнолітніх осіб, які вживають наркотики.

Роз'яснювально-виховна робота з батьками підлітків посідає дуже важливе місце в профілактиці наркоманії. У зв'язку з цим необхідно не лише удосконалити взаємодію педагогічних колективів із батьками учнів, а розробити комплексний підхід до цієї важливої проблеми, який повинен включати до свого складу такі методи: спільне ознайомлення названих вище з життєво- побутовими умовами проживання неблагополучних сімей, вивчення поведінки підлітків, які вживають наркотики в вільний час; виявлення батьків, які не виконують своїх обов'язків, пов'язаних з вихованням дітей, або негативно впливають на їх розвиток; проведення спільних індивідуально-виховних бесід з особами, що навчаються в навчальних закладах всіх рівнів, які допускають вживання наркотичних речовин, та, якщо це можливо, з їх батьками [3].

Отже попередження наркоманії неповнолітніх – досить відповідальна та важка робота. Вона охоплює багато організаційних елементів: вивчення, аналіз, оцінку оперативної обстановки по лінії наркозлочинності в країні, області, місті, районі, планування науково-обґрунтованих заходів щодо проведення профілактичної роботи із споживачами наркотиків, установлення й усунення факторів, які призводять до розповсюдження наркоманії.

Як вже зазначалося, це негативне явище обумовлене цілим комплексом соціально несприятливих обставин, що стосуються всіх основних сфер життя та діяльності неповнолітніх осіб. Виявлення й усунення цих обставин залежить від успішної взаємодії служб і підрозділів ОВС із представниками інших органів, установ і організацій, які також борються із розповсюдженням наркоманії серед молоді. Дуже важливо підвищити ефективність співпраці з лікувально-профілактичними установами [4].

Ефективнішими мають бути заходи загальної профілактики – правова і антинаркотична пропаганда, заходи щодо виявлення й знищення місць вирощування опійного й опійного маку, інших наркотичних культур, усунення обставин, які призводять до розкрадання медичних препаратів і т. ін.

Успішне попередження наркоманії залежить від результативності індиві-

дуально-профілактичної роботи зі споживачами наркотичних речовин, проведення роз'яснювально-виховних бесід з молоддю та їх батьками чи особами, що мають вплив на підлітків, усунення негативного впливу конкретних осіб, які залучають підлітків до споживання наркотичних та токсичних речовин.

Ефективна боротьба з наркотизмом серед молоді може не лише знизити рівень протиправної поведінки підлітка, нормалізувати оперативний стан боротьби з наркозлочинністю, але й підвищити загальний рівень здоров'я населення, але й покращити демографічний стан України.

Список літератури:

1. Абазов З. Профілактика наркоманії // Юстиція РФ. – М. – 1998. – № 14. 2. Богомолова М., Толшекін К. А. Наркотизм і наркоманія: основні напрямки боротьби і профілактики // Держава та право – від загального до конкретного. – К., 1999. 3. Наркоманія – найбільш небезпечне соціальне явище та практика боротьби з нею. – К., 2001. 4. Коробов В. Колектив та боротьба з наркоманією. – К., 2001.

Надійшла до редакції 05.01.2002 р.

С.А. Кириченко, ад'юнкт

Луганського ин-та внутр. дел ім. 10-летия независимости Украины

Оперативно-розыскная деятельность как дознание

В советский период широкое распространение получил термин «внедрение», означающий процесс утверждения научно-технических и других разработок в практику хозяйствования. Его сакцифику составляло обусловленное рядом объективных причин скрытое и явное противодействие директивным мерам, направленным на продвижение научных достижений в народное хозяйство. В таком контексте термин «внедрение», как никакой другой, подходит к описанию усилий, предпринимаемых в последние годы для того, чтобы Уголовно-процессуальный кодекс Украины в полной мере регламентировал средства и способы установления доказательств, которые введены в практику раскрытия и расследования преступлений в соответствии с законами Украины «Об оперативно-розыскной деятельности», «Об организационно-правовых основах борьбы с организованной преступностью» и др. Конкретно речь идет о доказательствах, устанавливаемых и фиксируемых при проведении оперативно-розыскных мероприятий.

Оперативно-розыскная деятельность многоаспектна. Предметом данной работы является проблема процессуальной регламентации оперативно-розыскной деятельности в уголовном судопроизводстве по выявлению и фиксации доказательств в целях предупреждения, раскрытия, расследования преступлений и изобличения виновных в их совершении. Однако и в этой части процессуальной регламентации подлежат лишь та деятельность, результаты